

Obsah

1 Základní východiska studie	3
1.1 Místo úvodu	3
1.2 Přístup k řešení tématu a cíl studie	3
1.3 Struktura, rozsah studie a metody v ní použité	5
2 Institucionalismus jako způsob ekonomického myšlení	7
2.1 Historie institucionalismu	7
2.1.1 Od absolutní k relativní dimenzi života	7
2.1.2 Zrod institucionalismu	9
2.1.3 Stručná historicko-metodologická institucionální exkurze	9
2.1.3.1 <i>Stará institucionální ekonomie</i>	10
2.1.3.2 <i>Nová institucionální ekonomie</i>	12
2.2 Od individuálních aktivit k utváření institucí	16
2.2.1 Člověk jako základ institucionalismu	16
2.2.2 Transakce	17
2.2.3 Od smluvních vztahů k vlastnictví	19
2.2.4. Organizace	21
2.2.5 Ekonomicko-administrativně-politické organizační uspořádání jako reflexe ekonomicko-administrativně-politické moci	22
2.2.6 Stát z institucionálního hlediska	24
2.2.7 Formální a neformální instituce	26
2.2.8 Aplikace institucionalismu v regionálním rozvoji	27
3 Vybrané aspekty prostorové dimenze institucionalismu	29
3.1 Vybrané části politicko-územního rozměru institucionalismu	29
3.1.1 Veřejná správa v obecném pojetí a její základní rozdělení	29
3.1.2 Od veřejné správy k územní správě	30
3.1.3 Princip subsidiarity	32
3.2 Vybrané komponenty ekonomicko-územní dimenze institucionalismu	32
3.2.1 Na ústředích záležitosti	34
3.2.1.1 <i>Prostorová dělba práce a dělba práce ve velkých podnicích</i>	34
3.2.1.2 <i>Regionální struktura bankovního sektoru</i>	36
3.2.2 Média a jejich vliv na teritoriální rozvoj neboli meditoriální rozvoj	37
3.2.2.1 <i>Mentální mapy a teritoriální image</i>	37
3.2.2.2 <i>Sdělovací prostředky jako determinanty regionální image</i>	39
4 Od transformace státu k transformaci regionů	41
4.1 Transformace ve střední a východní Evropě	41
4.1.1 Regulační teorie	42
4.1.2 Od fordismu k postfordismu	42
4.2 Česká republika v kontextu systémových změn ve střední a východní Evropě	44
4.2.1 Obecné rysy transformace ve střední a východní Evropě	44
4.2.2 Na začátku transformace neboli vnější homogenita a vnitřní heterogenita postkomunistických zemí	46
4.2.2.1 <i>Ekonomické hledisko</i>	46
4.2.2.2 <i>Institucionálně-hospodářská specifika</i>	47
4.2.3 Průběh transformace v České republice z komparativní perspektivy	53
4.2.3.1 <i>Transformační strategie: šoková terapie versus gradualismus</i>	53
4.2.3.2 <i>Privatizace jako základ transformace</i>	55
4.2.3.3 <i>Podcenění institucí během české transformace</i>	56
4.3 Regionální dimenze systémových změn v České republice	57
4.3.1 Základní retrospektiva	57
4.3.2 Teritoriální instituce	58
4.3.3 Prostorový vzorec transformace	60
4.3.4 Dichotomie současného regionálního rozvoje v České republice	61

5 Územní správa v České republice a její vývoj v transformačním období.....	67
5.1 Vývoj územní správy na českém území do roku 1989.....	67
5.1.1 Historické kořeny vývoje územní správy	67
5.1.2 Správní vývoj v ČSR od roku 1918	68
5.1.3 Správní vývoj v ČSR po 2. světové válce	68
5.1.4 Atributy historického vývoje územní správy.....	69
5.2 Územní správa po roce 1989	70
5.2.1 Stav územní správy před reformou	70
5.2.2 Koncepce reformy územní správy	71
5.3 Před vznikem regionální samosprávy.....	72
5.3.1 Obce a jejich administrativní a finanční postavení.....	72
5.3.2 Správní a finanční aspekty vztahu obcí a okresních úřadů.....	75
5.3.3 Státní správa na dalších územních úrovních.....	76
5.4 Po vzniku regionální samosprávy.....	77
5.4.1 Reorganizace územní správy.....	77
5.4.1.1 Formování samosprávy na regionální úrovni	77
5.4.1.2 Základní charakteristiky nově vzniklých krajů	79
5.5 Územní samosprávné struktury z pohledu finančního	81
5.5.1 Vlastní příjmy územní samosprávy	82
5.5.1.1 Daňové příjmy obcí.....	82
5.5.1.2 Daňové příjmy krajů.....	83
5.5.1.3 Další vlastní příjmy samosprávy	84
5.5.2 Další zdroje územní samosprávy	84
6 Prostorový pohled na vývoj ústředí největších podniků a bank z kvantitativní a kvalitativní perspektivy	87
6.1 Prostorový vývoj lokalizace ústředí velkých podniků z kvantitativní perspektivy	88
6.2 Prostorová dimenze velkých podniků z kvalitativní perspektivy: syntetický pohled	90
6.3 Prostorové aspekty vývoje bankovního sektoru v České republice	93
6.3.1 Východiska pro vývoj bankovního systému v České republice	93
6.3.2 Vývoj prostorové dimenze bankovního sektoru v České republice z kvantitativní perspektivy	94
6.3.3 Prostorová dimenze bankovního sektoru v ČR z kvalitativní perspektivy	96
6.3.4 Zhodnocení vývoje prostorové dimenze bankovního sektoru v České republice	98
7 Český mediální svět a jeho prostorové implikace.....	101
7.1 Prostorový pohled na sdělovací prostředky	101
7.1.1 Vztahy mezi celostátními a regionálními sdělovacími prostředky	101
7.1.2 „Znárodnění“ regionálních a místních sdělovacích prostředků	102
7.2 Regionální témata v celostátních médiích z kvantitativního pohledu	103
7.3 Skladba regionálních témat v celostátních sdělovacích prostředcích	105
7.3.1 Ekonomická témata	105
7.3.2 Společenská témata	106
7.3.3 Infrastrukturní témata	108
7.3.4 Environmentální témata	109
7.3.5 Ostatní témata	110
8 Empirická dimenze transformace v České republice.....	113
8.1 Vybrané sociodemografické charakteristiky populace v krajích	114
8.1.1 Migrace obyvatelstva	114
8.1.2 Vzdělanost obyvatelstva	116
8.2 Vývoj regionální diferenciace u vybraných složek infrastruktury	117
8.2.1 Dopravní infrastruktura	117
8.2.2 Sociální infrastruktura	119
8.2.3 Další typy infrastruktury	121
8.3 Vybrané regionální hospodářské indikátory.....	124
8.3.1 Regionální HDP na obyvatele	124
8.3.2 Vývoj regionální míry nezaměstnanosti.....	125
8.3.3 Vývoj mzdové diferenciace v krajích České republiky	126

8.4 Regionální diferenciace investic jako determinant budoucího prostorového vývoje ..	128
8.4.1 Souhrnný pohled na regionální diferenciaci investic	128
8.4.2 Skladba investic do výzkumu a vývoje z regionální perspektivy	128
8.4.3 Přímé zahraniční investice	130
Závěr	131
Literatura.....	135
Abstrakt	145
Summary.....	146
Výtahy z oponentských posudků	147